

УДК 347.122

Ходєєва Наталія Вадимівна,

ст. викладач кафедри цивільного права і процесу

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

тел. +380(93)-758-35-11

ПРО ПРАВО НА ІНФОРМАЦІЮ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ АБО ПІДОПІЧНОГО

Загальновідомо, щоб стати учасником цивільних правовідносин, людина має бути наділена цивільною правоздатністю і цивільною дієздатністю (ст. 25 ЦК України). Останню мають тільки фізичні особи, які усвідомлюють значення своїх дій та можуть ними керувати. Саме з цим пов'язано і право на інформацію, зокрема про стан здоров'я малолітніх, які не здатні її сприйняти, оцінити і здійснити права, що впливають з неї. Тому стосовно них і недієздатних осіб право на отримання інформації про стан їх здоров'я здійснюють їхні батьки (усиновлювачі) опікуни, піклувальники. Вони здійснюють право на отримання такої інформації поза їх волею, вона набувається при кожному зверненні до лікаря дитини або підопічного; набувається зі слів опікунів та піклувальників; є умовою здійснення інших прав (навчання, зайняття спортом, праці, конкурсів тощо).

Відповідно до ч. 2 ст. 285 ЦК України – до досягнення фізичною особою повноліття батьки (усиновлювачі), опікун, піклувальник мають право на отримання інформації про стан здоров'я дитини або підопічного [1].

Згідно з п. 4.3 правил опіки та піклування за № 34/166/88 [2] від 26.05.1999 р. передбачено, що опікуни (піклувальники) над неповнолітніми зобов'язані: піклуватися про стан їх здоров'я, духовний і фізичний розвиток; повинні раз на рік здійснювати повне медичне обстеження підопічних; повинні

сповістити районний (міський) відділ внутрішніх справ і вжити заходів щодо направлення підопічного в психіатричну лікарню для лікування стосовно підопічних психічно хворих, які є небезпечними для себе або для оточення. Очевидно, що нічого з цього вони не можуть вчинити без здійснення свого права на ознайомлення зі станом здоров'я підопічного. Однак інколи в житті особа опікуна або піклувальника може збігатися з особою медичного закладу або працівника, який надає медичну допомогу. Так, у п. 3.6 Правил опіки та піклування зазначено, що якщо над дітьми, які виховуються у навчально-виховних закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, особами, які потребують опіки (піклування) та влаштовані у відповідні лікувальні установи чи установи соціального захисту населення, опікуни (піклувальники) не призначені, то виконання обов'язків опікунів і піклувальників від імені держави здійснюють ці установи в особі керівників цих установ [2].

Однак бувають випадки, коли батьками (усиновлювачами, опікунами, піклувальниками) піклування про здоров'я дитини не здійснюється або ж здійснюється неналежним чином, та у них відсутня інформація про стан здоров'я дитини взагалі, або ж вона відстежується неналежним чином (наприклад, батьки пиячать, діти проживають без належного догляду батьків – безпритульні), інформацію про стан здоров'я дитини (а особливо такої, яка, залишена без належної уваги, може тягнути незворотні наслідки для здоров'я дитини) необхідно б надавати медичним закладам, соціальним службам, працівникам поліції та освіти, у полі зору яких перебувають діти та підопічні, з подальшим повідомленням до органів опіки та піклування. Такі неблагонадійні родини, а саме діти, які в них проживають та опинилися у складних життєвих обставинах, беруться на облік службами у справах дітей [3]. Вони, для належного здійснення прав таких дітей, також мають право на інформацію про стан здоров'я опікуваного.

Статтею 66 ЦК України передбачено, що якщо над фізичною особою, яка перебуває в навчальному закладі, закладі охорони здоров'я або закладі

соціального захисту населення, не встановлено опіку або піклування або не призначено опікуна чи піклувальника, опіку або піклування над нею здійснює цей заклад. Тобто вся інформація про стан здоров'я даної фізичної особи має акумулюватись і підлягати контролю (з метою недопущення незворотних наслідків, до яких може призвести неналежна увага до неї) в навчальному закладі, в якому дана фізична особа перебуває, закладі охорони здоров'я або ж у закладі соціального захисту населення.

Отже вкрай важливо у разі невстановлення опіки або піклування (не призначено опікуна чи піклувальника) право на інформацію про стан здоров'я цієї особи повинен мати заклад, в якому вона перебуває. А у випадку нездійснення, або ж здійснення неналежним чином батьками (усиновлювачами, опікунами, піклувальниками) піклування про здоров'я дитини, право на інформацію про стан здоров'я цієї особи повинні мати медичні заклади, соціальні служби, працівники поліції та освіти, у полі зору яких перебувають діти та підопічні, з подальшим повідомленням до органів опіки та піклування.

Список бібліографічних посилань:

1. Цивільний кодекс України: Коментар / за заг. ред. В.І. Бобрика. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 784 с.
2. Правила опіки та піклування: Затверджені наказом Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 р. № 34/166/131/88 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 26. – Ст. 1252. – С. 116–129.
3. Про Порядок ведення службами у справах дітей обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах: Наказ від 20.01.2014 № 27 Міністерства юстиції України. – URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0216-14>.